

SERMAYE PİYASASI KURULU

**2003 YILI
ÇALIŞMA PROGRAMI**

ANKARA
ARALIK 2002

GİRİŞ

Ticaretin serbestleşme olgusu ile birlikte bölgeselleşme ve küreselleşme 1990'lı yılların temel özelliği olmuştur. Teknolojik gelişmeler ülkelerin çeşitli formlarda oluşturdukları ekonomik entegrasyonları desteklemiş, bölgeselleşmeyi ve küreselleşmeyi kolaylaştırmıştır. Varılan noktada, dünya finansal piyasalarında işlemler karmaşıklaşmış, rekabet artmış, bir ülkedeki finansal kriz kolayca dünya finansal piyasalarını etkileyebilir hale dönüşmüştür.

Türk sermaye piyasaları da gerek düzenlemeleri, finansal araçları, kurumları gerekse teknolojik altyapısı ile bölgeselleşme ve küreselleşme ortamında rekabet gücü kazanmak ve bunu korumak zorundadır. Bu çerçevede, düzenlemelerimizin uluslararası normlarla uyumunun, özellikle sermaye piyasaları alanında uluslararası işbirliğinin ve bilgi alış verişinin sağlanması, Dünya finansal piyasalarındaki gelişmelerin yakından takip edilmesi, piyasaların ve kurumların değişen koşullara en kısa sürede ve en etkin şekilde adaptasyonunun sağlanması Kurulumuzun temel amaçlarıdır. Bu amaç doğrultusunda, piyasa katılımcılarıyla sürekli bir diyalog kurulması ve şeffaflığın ön planda tutulması hedeflenmiştir.

Piyasalarımızın ve düzenleyici otorite olarak Kurulumuzun teknolojik gelişmeleri yakın takibi ve uyumu; tüm sermaye piyasası çalışanları ile Kurulumuz personelinin 2000'li yılların bilgi ve felsefesi ile donatılması Kurulumuzun ana hedefleri arasında yer almaktadır.

Kurulumuzun 2003 Yılı Çalışma Programı bu perspektifle hazırlanarak, Kurul Dairelerinin ve çalışanlarının 2003 yılı hedefleri ve bu hedefler doğrultusunda 2003 yılında yapacakları çalışmalar belirlenmiştir.

ÖZET

Misyon

Türk sermaye piyasalarının eşitlik, güven, şeffaflık ve istikrar içinde yüksek verimlilikle çalışmasını sağlamak ve uluslararası platformda rekabete hazır hale getirilmesi amacıyla düzenlemeler yapmak, piyasaların gözetimini yapmak ve denetlemek.

2003 Yılı Hedefleri

Sermaye piyasası mevzuatının uluslararası piyasalarla tam uyumlu hale getirilmesi

- ❖ Sermaye piyasası mevzuatının gözden geçirilerek tutarlı, sade ve güncel hale getirilmesi,
- ❖ Kaydi sistemin yerleştirilmesi amacıyla gerekli düzenlemelerin yapılması,
- ❖ Birikimli oy kullanım esaslarının düzenlenmesi,
- ❖ Elektronik imza ile elektronik ortamda veri aktarımı ve elektronik ortamdaki sermaye piyasası işlemlerinin sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde bir temele oturtulması,
- ❖ İnternet üzerinden yapılan sermaye piyasası faaliyetlerinin düzenlenmesi,
- ❖ Mevzuatımızın AB düzenlemeleri ve uygulamalarına uyum önceliklerinin belirlenmesi, Ulusal Program kapsamında AB müktesebatı ile uyumu sağlamak için AB kurumları ile işbirliği halinde mevzuat değişikliklerinin yapılması,
- ❖ Sermaye piyasası uyuşmazlıklarının etkin ve hızlı çözümü için Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği bünyesinde bir tahkim organizasyonunun ve buna uygun hukuki alt yapının hazırlanması,
- ❖ TTK'nın AB'ne uyumu çalışmalarına katılmak ve orada ortaya çıkan sonuçlara göre sermaye piyasası mevzuatında gerek görülen mevzuat çalışmalarına

başlamak ve TTK ile SPKn arasındaki maddi hukuki kurallardaki uyumsuzluğun giderilmesine yönelik çalışmalarda bulunmak,

- ❖ AB düzenlemelerine paralel olarak genel halka açıklılık oranının %15'den %25'e yükseltilmesi,
- ❖ Anonim şirketlerin kendi hisse senetlerini satın alabilmesine ilişkin TTK değişiklik çalışmalarına etkin katılım ve mevzuatta bu yönde değişiklikler yapılması,
- ❖ Dünya çapında şirketlerin benzeri yönetim ilkelerine göre yönetilmesi ve uluslararası uyumun sağlanması amacı ile "best practice code" oluşturma çalışmalarının sonuçlandırılması,

Sermaye piyasalarının arz ve talep yönlerinin güçlendirilmesi

- ❖ Kamuyu aydınlatma esasına dayalı kayda alma sisteminin (disclosure based regulation system) uluslararası standartlarla uyumlaştırılması ve tam anlamıyla uygulamaya geçilmesi,
- ❖ Muhasebe ve bağımsız denetim standartlarının, Avrupa Birliği mevzuatı ve uluslararası standartlarla uyumlaştırılması ve yeni finansal araçlara yönelik muhasebe standartlarının geliştirilmesi,
- ❖ Bağımsız denetim konusunda, Kurulumuzun mevcut düzenlemelerinin uluslararası gelişmelere paralel olarak gözden geçirilmesi ve denetçi bağımsızlığı ve etik kurallar açısından uluslararası denetim standartlarına tam uyumun sağlanmasına yönelik çalışmalarda bulunulması,
- ❖ Kurumsal yatırımcıların performans sunum standartlarının uygulamaya geçirilmesi ile portföy yönetiminin daha profesyonel bir yaklaşımla yürütülmesi ve yatırımcılara karşılaştırma yapma ve tasarruflarını en iyi şekilde değerlendireceğine inandıkları kuruluşlara yönlendirebilme imkanı sağlanması,
- ❖ Risk sermayesinde halka açılma zorunluluğunun kaldırılması veya zorunlu halka açılma oranının düşürülmesi ile risk sermayesinin yaygınlaştırılması,
- ❖ Yatırım ortaklıklarının belli dönemlerde ve belli miktarlarda olmak üzere kendi hisse senetlerini almalarına yönelik düzenleme yapılması,
- ❖ Mali kuruluşların yanı sıra gerçek kişilerin de portföy yönetim şirketi kurmalarına, para piyasası araçları ile kıymetli madenlerin yönetilecek portföylere dahil edilmesi ve portföylerin portföy saklama kuruluşları tarafından saklanmasına imkan verecek düzenlemelerin yapılması,
- ❖ İleride öngörülemez risklerin azaltılmasına yönelik olarak faiz oranına (devlet tahvili, hazine bonusu, TRLIBOR) ve hisse senedi piyasası endeksine dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin düzenlenmesi ve uygulamaya geçirilmesi,

Sermaye piyasalarının dürüstlüğü, güvenliği, eşitliği ve verimliliği

- ❖ Bütün aracı kurumların tamamının tarama, %25'inin de genel denetime tabi tutulması,
- ❖ Hisse senetleri İMKB'de işlem gören şirketlerin en az %15'inin genel denetime tabi tutulması;
- ❖ 30 Yatırım fonu ve yatırım ortaklığının genel denetime tabi tutulması,
- ❖ Borsadan intikal eden ve izleme faaliyetleri çerçevesinde ele alınan manipülasyon ve içeriden öğrenenlerin ticareti vakalarının tamamının incelenmesi ve 130 manipülasyon ve insider trading incelemesinin sonuçlandırılması,
- ❖ İMKB, İstanbul Altın Borsası ve Takasbank'ın denetlenmesi.
- ❖ İMKB hisse senetleri piyasasına iletilecek tüm emirlerde müşterilerin Takasbank sicil numarasının girilme zorunluluğunun sağlanması,
- ❖ International Organization of Securities Commissions (IOSCO) Amaç ve İlkelerinin uygulanmasıyla ilgili olarak "kıyas yoluyla değerlendirme" (benchmarking), kriterlerinin oluşturulmasına yönelik Proje Grubu ile IOSCO Çok Tarafli Mutabakat Zaptı'na taraf olma talebiyle başvuracak kuruluşların başvurularının değerlendirilmesine ilişkin İzleme Grubu çalışmalarının sürdürülmesi,

Piyasaların geliştirilmesi ve modern bir yapılanmaya geçilmesi

- ❖ 2002 yılında geliştirilmiş ve Emerging Markets Committee (EMC) üyelerince kabul görmüş olan öneriler ile EMC Çalışma Gruplarının faaliyetlerinde etkinlik sağlanmasına yönelik olarak hazırlanmış olan Eylem Planı çerçevesinde, EMC faaliyetlerinin etkinleştirilmesi ve EMC tarafından üye düzenleyici kuruluşlara yol gösterici nitelikte olacak projelerin geliştirilmesine ilişkin çalışmaların yapılması ve EMC Çalışma Gruplarıca benimsenecek projelere aktif katkı sağlanması,
- ❖ Southeast European Cooperative Initiative (SECI) çalışmaları kapsamında ortak işlem platformunun oluşturulması amacıyla ulusal mevzuatlardaki uyum çalışmalarının sonuçlandırılması,
- ❖ KOBİ'lerin sermaye piyasasından fon temin etmeleri için çeşitli bölge ve illerdeki pek çok yatırımcıyı bir araya getirebilecek İMKB dışında ortak bir elektronik işlem platformu üzerinde KOBİ hisselerinin işlem görmelerinin sağlanması,
- ❖ İMKB ve İAB'nin organizasyon ve işleyiş açısından daha esnek bir yapıya kavuşturulmaları için kar amaçlı müesseseler haline getirilmesi,

- ❖ Aracı kurumların sermaye yapılarının güçlendirilmesi ve uluslararası piyasada rekabet edebilir hale getirilmesi,
- ❖ Aracı kurumların işlem emirinin alınmasından, emirlerin gerçekleştirilmesine kadar geçen süre içinde düzenlenecek belge sayısının azaltılması ve belge üretiminin kolaylaştırılması amacı ile belge kayıt düzenine ilişkin düzenlemeler yapmak,
- ❖ Aracı kurumların, tüm sermaye faaliyetinde bulunan (full service brokerage) A tipi aracı kurum, saklama hizmeti vermeyen B tipi aracı kurum sınıflandırmasına tabi tutulması suretiyle AB düzenlemelerine uygun asgari sermayeleri tesbit edilmesi,
- ❖ Aracı kurumların iştirak ettikleri portföy yönetim şirketlerinin ara dönem karlarının sermaye yeterliliğinde dikkate alınması,

Sermaye piyasalarının altyapısının güçlendirilmesi

- ❖ Aracı kurumlara kendi ofislerinden Hisse Senedi Piyasası alım satım sistemine emir girişi (uzaktan erişim) ile ikinci el hisse senedi piyasasında etkinlik ve verimliliğin artırılması,
- ❖ Kurul'da yeniden yapılandırma çalışmaları çerçevesinde bilgi sistemleri/teknolojileri alt yapısını kurarak sermaye piyasalarındaki her türlü hareketi anında izleyebileyecek, denetime yardımcı olacak genel ve özel amaçlı Yönetim Bilgi Sistemleri (MIS) ve Karar Destek Sistemlerinin (DSS) kurulması,
- ❖ SPK, İMKB, Takasbank, Altın Borsası, Aracı Kuruluşlar Birliği ve Merkezi Kayıt Kuruluşunun Bilgi Sistemleri konusundaki tüm bilgileri acil durum merkezi olarak Ankara'da planlanan Bilgi Sistemleri Merkezinde toplanması ve yedeklenmesi çalışmasının sonuçlandırılması,
- ❖ SPK-İMKB Gözetim Sistemi Projesi çalışmalarının sonuçlandırılması,
- ❖ Yurt içi ve yurtdışında çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde "tanıtım ve bilgilendirme" toplantıları yapılması,
- ❖ Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin muhasebeleştirilmesi ile enflasyon muhasebesi ve konsolide mali tablolara ilişkin piyasayı bilgilendirmeye yönelik toplantı, seminer, konferans vb. programlar düzenlenmesi.

Kurul çalışmalarının kalite ve verimliliğinin artırılması

- ❖ 2002 yılı Şubat ayından itibaren kurumsal düzeyde bir kültür oluşturulmasına yönelik olarak Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) ile yürütülen projeye Kurul üyeleri ve tüm personeli ile etkin katılımının sağlanması,

- ❖ Kurul meslek personelinin çalışmalarını yaparken ihtiyaç duyduğu gerek Kurul dışı, gerekse Kurul kaynaklı bilgilerin bilgisayar ortamında işlendiği, saklandığı ve rapor olarak kullanıcıya sunulduğu kurumsal veri tabanının oluşturulması,
- ❖ Ofis otomasyonun temel unsurlarından olan kağıttan arındırılmış tüm bilgi, belge ve dokümanın elektronik ortamda tutulması ve paylaşılmasının sağlanması,